

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 24 marca 2023 r.

Poz. 2551

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NPII.4131.1.316.2023 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 23 marca 2023 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 40)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XLIII/382/2023 Rady Gminy Mierzęcice z dnia 2 lutego 2023 r. w sprawie określenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości, którzy pozbywają się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych oraz właścicieli nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz Gminy Mierzęcice, w części określonej w: tytule uchwały w zakresie wyrazów „oraz właścicieli nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz Gminy Mierzęcice” oraz § 1 i § 2 uchwały, a także § 4 uchwały, w zakresie sformułowania: § 1 i § 2, jako sprzecznej z art. 6 ust. 2, 4 i 4a ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r., poz. 2519 ze zm.), dalej jako „ustawa”.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 2 lutego 2023 r. Rada Gminy Mierzęcice podjęła uchwałę Nr XLIII/382/2023 w sprawie określenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości, którzy pozbywają się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych oraz właścicieli nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz Gminy Mierzęcice, dalej jako „uchwała”.

Jako podstawę prawną do podjęcia niniejszej uchwały Rada wskazała m.in.: art. 6 ust. 2 i 4 ustawy.

Uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 21 lutego 2023 r.

W toku badania legalności organ nadzoru uznał, że jest ona w części niezgodna z prawem.

W treści przepisu § 2 uchwały postanowiono, iż:

Określa się górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy, za jednokrotne odebranie odpadów komunalnych zbieranych i oddawanych w sposób selektywny:

1. odpadów z: papieru, szkła, metali, tworzyw sztucznych i odpadów opakowaniowych wielomateriałowych – z jednego pojemnika lub worka o pojemności:

1) 120 litrów – 45 zł

2) 240 litrów – 55 zł

3) 1100 litrów – 130 zł,

2. bioodpadów – z jednego pojemnika lub worka o pojemności:

1) 120 litrów – 50 zł

2) 240 litrów – 65 zł

3) 1100 litrów – 180 zł.

Ponadto w § 2 uchwały przyjęto, że:

W przypadku gdy odpady komunalne nie są zbierane i odbierane w sposób selektywny, określa się wyższe górne stawki opłat za jednokrotne odebranie odpadów komunalnych z jednego pojemnika lub worka o pojemności:

1) 120 litrów – 90 zł

2) 240 litrów – 110 zł

3) 1100 litrów – 260 zł.

Należy wskazać, że zakres usług, do których odsyła przepis art. 6 ust. 2 ustawy, dotyczy pozbywania się zebranych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych oraz nieczystości ciekłych w sposób zgodny z przepisami ustawy i przepisami odrębnymi.

Ponadto, ustawa wskazuje dopuszczalne kryteria różnicowania wysokości górnych stawek opłat. Zgodnie z art. 6 ust. 4 ustawy *rada gminy określając stawki opłat, o których mowa w ust. 2, stosuje wyższe stawki, jeżeli odpady komunalne nie są zbierane i odbierane w sposób selektywny*. Z kolei przepis art. 6 ust. 4a ustawy upoważnia radę gminy do zróżnicowania stawki *w zależności od gęstości zaludnienia na danym obszarze gminy oraz odpowiednio odległości od miejsca przetwarzania odpadów komunalnych, stacji zlewnej, a także właściwości nieczystości ciekłych*.

Mając na uwadze regulacje art. 6 ust. 4 i 4a ustawy należy przyjąć, iż kryterium, jakie rada może zastosować, obniżając bądź różnicując górne stawki opłat za odbiór odpadów komunalnych, ustawodawca określił w sposób jednoznaczny i może je stanowić jedynie: gęstość zaludnienia na danym obszarze gminy oraz odległość od miejsca przetwarzania odpadów komunalnych (uprawnienie do zastosowania zróżnicowanych stawek), a także selektywna zbiórka i odbiór tych odpadów (obowiązek zastosowania niższych stawek opłat); w odniesieniu do nieczystości ciekłych przesłankę taką stanowi także: *odległość od stacji zlewnej bądź właściwości nieczystości ciekłych*. Ustawodawca nie przewidział w tym zakresie szerszej delegacji dla rady gminy. Podstawową zasadą działania organów administracji publicznej, w tym również organów jednostek samorządu terytorialnego, jest działanie na podstawie i w granicach prawa. Oznacza to, że w przypadku, gdy rada określa i różnicuje stawki opłat za określone usługi, nie może stosować kryteriów innych, niż te wskazane przez ustawodawcę.

Tymczasem w cytowanych wyżej przepisach (§ 1 i § 2 uchwały) Rada Gminy Mierzęcice dokonała zróżnicowania górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie odbioru odpadów komunalnych ze względu na wielkość pojemnika służącego do zbierania odpadów komunalnych. Rada Gminy zastosowała zatem kryterium nie wymienione w ustawie. W wyroku z dnia 29 listopada 2011 r. (sygn. akt VIII SA/Wa 574/18) Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie stwierdził, iż „z treści ww. przepisu wynika, że ustawodawca wskazał tylko dwie przesłanki, którymi może kierować się rada gminy przy dokonywaniu zróżnicowania górnych stawek opłat, nie przewidując w tym zakresie szerszej delegacji. Przesłankami tymi są: gęstość zaludnienia na danym obszarze gminy oraz odległość od miejsca unieszkodliwiania odpadów komunalnych. Przesłanki te nie obejmują wielkości pojemnika, worka czy kontenera na odpady. Skoro więc w niniejszej sprawie dokonano zróżnicowania górnych stawek opłat przy zastosowaniu kryteriów pozaustawowych, to oznacza, że w tym zakresie zaskarżona uchwała została podjęta z przekroczeniem delegacji ustawowej, co stanowi kwalifikowane naruszenie prawa – art. 6 ust. 4a w związku z ust. 2 ustawy o czystości” (por. także wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 10 maja 2012 r. sygn. akt II SA/Wr 138/12).

Uchwała określająca górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie odbioru odpadów komunalnych, ze względu na generalny i powszechny charakter jej unormowań oraz z uwagi na istnienie wyraźnego upoważnienia ustawowego do jej podjęcia, stanowi akt prawa miejscowego w rozumieniu art. 40 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Rada gminy obowiązana jest ściśle przestrzegać zakresu upoważnienia udzielonego przez ustawę do podjęcia przedmiotowego aktu. Uchwała rady gminy, będąca aktem prawa miejscowego, jest jednocześnie źródłem powszechnie obowiązującego prawa na obszarze danej gminy (art. 87 ust. 2 Konstytucji RP), musi zatem respektować zakres delegacji zawartej w aktach prawnych wyższego rzędu. Zatem niewłaściwe określenie w § 1 niniejszej uchwały górnych stawek

opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi polegające na odbiorze segregowanych odpadów komunalnych, jak również wadliwe określenie stawek opłat w przypadku braku segregacji tych odpadów (§ 2 uchwały), skutkuje brakiem wypełnienia dyspozycji wymienionych wyżej przepisów art. 6 ust. 2 i 4 ustawy. Uchwała nie zawiera bowiem minimum postanowień, które zgodnie z przepisami powinna określać, a zatem nie realizuje w pełni upoważnienia wynikającego ze wskazanych przepisów.

Ponadto organ nadzoru stwierdza, że w związku z kwestionowaniem legalności § 1 i § 2 uchwały, należy w konsekwencji również stwierdzić nieważność tytułu uchwały w zakresie wyrazów „oraz właścicieli nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz Gminy Mierzęcice” oraz § 4 uchwały w zakresie wyrazów „§ 1 i § 2”.

W przekonaniu organu nadzoru upoważnienie ustawowe zawarte w art. 6 ust. 2 ustawy ma charakter podzielny, w związku z powyższym możliwe jest zakwestionowanie legalności przepisów określających górne stawki opłat za usługi w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych (§ 1 ust. 1-2 oraz § 2 uchwały), i pozostawienie w obrocie prawnym przepisu § 3 określającego górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transport nieczystości ciekłych.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzenie nieważności uchwały Nr XLIII/382/2023 Rady Gminy Mierzęcice z dnia 2 lutego 2023 w sprawie określenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości, którzy pozbywają się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych oraz właścicieli nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz Gminy Mierzęcice – w części określonej sentencji rozstrzygnięcia należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Pouczenie:

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Śląskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru Prawnego

Elżbieta Żabicka-Łakomy